

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ephemeris Ecclesiastica Concionatorvm Hoc Est Considerationes Methodicæ Sev Veritates Practicæ

Ex Vita Domini Jesu, Sanctorumque Gestis In Singulos anni dies mira
facilitate & solertia distributæ ... ; Cum indicibus necessariis

Pars Verna - A Dominica Septuagesimæ, ad Dominicam SS. Trinitatis

Haineuve, Julien

Coloniæ Agrippinæ, 1665

Ave gratia plena. Quod cuique magis ex Virgine Matre proponi debet, est
eius sanctitas: non quam sit sancta, sed quam tota sit sancta.

urn:nbn:de:hbz:466:1-44214

memoro positivos quos vocant pietatis act^o, qui multi parvi & quotidiani possent exerce-
ri, sed negativos illos urgeo, qui videntur ac-
tu minores, qui tamen merito ac beneplacito
sunt majores. Nam illa sunt quæ tam li-
benter recipit optima parens nostra, quam
vehementer optat nostram salutem, quæ ex
his negativis actibus magis pendet quam a-
liis. *Qui operantur in me, inquit, non peccabunt,*
qui mihi colendæ vacant, qui mihi suo velint

placere cultu, si me audiunt, non pecca-
bunt, si mihi verè velint placere, hoc uno
quod volunt agent, si non peccent, si se ab
omni specie mala quantumvis levi, conti-
neant.

Vide in 1. parte, Feriam 6. infra hebdoma-
dam sextam post Epiph. Et in 3. parte, Feriam
quintam infra hebdomad. 8. post Penteco-
sten. Et in Festis B. Virginis.

DE SANCTITATE BEATISSIMÆ Virginis, Unicuique magis proponenda.

Et ingressus Angelus ad eam dixit: Ave gratia plena: Dominus tecum: Benedicta tu in mulie-
ribus. Luc. 1.

VERITAS PRACTICA.

Quod cuique magis ex Virgine Matre pro-
poni debet, est ejus Sanctitas: non
quàm sit sancta, sed quàm
tota sit sancta.

*Sensus & Ratio est, quia quod magis simul pro-
moveret majorem Virginis gloriam, & nostram
spiritualem utilitatem, illud est, quod cuique
magis ex Virgine proponi debet.*

*Sed ejus sanctitas sic proposita, ut non ita quàm
sancta sit, quàm quod tota sit sancta spectetur,
magis simul promoveret majorem Virginis glo-
riam, & nostram spiritualem utilitatem.*

*Ergo illud est, quod cuique magis ex Virgine Ma-
tre proponi debet; omnibus quidem Christia-
nis sed præsertim proficientibus & perfectis.*

I. PUNCTUM.

Ignari viarum viatores si fortè incidissent
in trivium; ne aberrarent longius, erant
olim appositæ quædam statuæ seu acervi
lapidum, qui dicebantur Mercurii, unde una-
quæque via designabatur: cujus saltem no-
minis mentionem facit Sapiens in Prover-
biis. Sic opportunè dici posset cœlestis Nun-
cius jam nobis representari, ut tanta in di-
versitate rerum, quæ occurrunt tractandæ,
determinetur nobis quid aptius & quid ru-
-

Haynesfve Pars II.

tius quò tendamus. *Ave, inquit, gratia plena.*
Quàm multa proferrè poterant in ejus, quàm
salutabat, laudem & gloriam? sed nihil aptius,
nihil sublimius, nihil utilius quàm ut ejus
sanctitas quæ est ipsa gratiæ plenitudo, nobis
proponatur, sive ad cultum, sive ad imita-
tionem hujus sanctissimæ Virginis Matris.
Quod ut apertius patefiat, in hoc est posita
veritas modò expendenda, & veritatem ratio
sic demonstrat.

Quod magis simul promoveret majorem
Virginis gloriam, & nostram spiritualem uti-
litatem, illud est, quod cuique magis ex Vir-
gine proponi debet. Non alterum sine altero;
neque nostra sola spectetur utilitas, neque so-
la illius gloria, quia vix aliter commodius
alterutrum promoveri potest, quàm si simul
indivisim proponatur. Quæ est enim nostra
utilitas sine illius gloria? Aut quàm apud
nos consequetur gloriam, nisi quales illa nos
oprat & procurat, efficiamur, aut effici stu-
deamus? *Gaudium meum & corona mea, di-*
cebat Apostolus suis Philippensibus. Et rur-
sum alius explicatius: *Quæ est enim nostra spes,*
aut gaudium, aut corona gloria? Nonne vos ante
D. N. Iesum Christum? vos estis gloria nostra
& gaudium.

Certè nisi Paulus jam fuisset sic à Christo
glorificatus, ut eximius esset Apostolus, nec
Philippenses, nec Thessalonicenses aut alii
quibus prædicabat, tantam ex eo prædicante

ff

pet-

percepissent utilitatem; & nisi multum hi ex Apostolo profecissent, non tanta fuisset Apostoli gloria, unde manifestè patet quantum se illa duo invicem juvent & promoveant.

Quod in beata Virgine tantò potiorē habere locum necesse est affirmare, quantò nobis arctius intercedit cum illa vinculum eorum omnium, quæ ad salutem spectant. Illius gloria est, nostra est utilitas; & nostra utilitas, illius est gloria. Quantò enim excellentiorem eam esse & sublimiorem aud. verimus, tantò erit & cultus noster, & animus totus in illam propensior; quantòque hæc nostra propensio magis religiosa fuerit, tantò & illa in nos effundetur splendidius. *Murenulas aureas faciemus tibi vermiculatas argento.* Non una tantum sed duæ sint oportet simul ex utraque partē dependentes murenulæ, quæ quidem sunt auræ ex Virginis merito, & vermiculatae argento, ex nostra utilitate simul juncta. *Flos est campi, & lilium convallium,* ad utilitatem scilicet & eorum omnium opportunitatem, qui ea velint uti.

Cant. 1.

Ibid. 2.

Ibid.

Illā est quæ petit *fulciri floribus, & stipari malis;* quasi diceret, se florere nolle nisi simul fructificet. Illa est cui sic dilectus loquitur, *surge, propera amica mea, columba mea, formosa mea.* Nempe amica ex merito suo, columba ex nostra utilitate, & inde ex utroque pulchra & formosa. Tūm quod subjungitur, quā aptè & cohærenter! *ostende mihi faciem tuam, sonet vox tua in auribus meis; vox enim tua dulcis, & facies tua decora:* Nempe ad ejus meritum cognoscendum desideratur facies; & ad utilitatem hauriendam vox & sermo petitur.

Sic evolvi possent quæcunque in Canticis de illa referuntur symbola, in quibus illa duo sic simul juncta, mutuam sibi servant fidem, ut quod Deus sic conjunxit, nefas sit hominem separare.

II. PUNCTUM.

Sed ejus sanctitas sic proposita, ut non ita quā sancta sit, quā quod tota sit sancta, spectetur, magis simul promovet majorem Virginis gloriam, & nostram spiritualem utilitatem.

Primò quidem quod sanctitas, quæ omnes in æternas gratias, & omnes externos virtutum actus comprehendit quā longè superet dignitate & merito quæcunque alias animi seu

corporis dotes, atque ipsius etiam maternitatis eminentissimam dignitatem, vide & re Cole quæ in Conceptionis festo & de S. Joachimo relata sunt. *Gratia super gratiam mulier sancta & pudorata.* Dic quicquid voles de Virgine Matre, nisi dixeris eam sanctam, nihil dicis ad ejus gloriam, quia quæcunque anima fuerit illa sanctior, erit & gloriosior, nam gloria in sanctitate est, *Magnificentia in sanctificatione ejus.* **MAGNIFICENTIAM** gloria sanctitatis tua loquentur. Hoc est, quod in cælo à primoribus Angelis de Deo celebratur magnificentius: *Sanctus, Sanctus, Sanctus, Dominus.* Hoc est quod de Christo commendatur singulariter, *Sanctus sanctorum.* **Q**UOD nascetur ex te sanctum, filius Dei vocabitur. Hoc est quod de nostra Virgine primum & præcipuum commemorat Angelus, *Ave, gratia plena,* gratia illa omni videlicet, quæ & sanctificans dicitur, & qua sanctificatio perficitur, qua qui abundat plenius, eo est sanctior, & quo est sanctior, eo est Deo propior & gloriosior. *Qui sanctus est sanctificetur* adhuc, nam sanctitati præcisè adæquatur beatitudo & gloria.

De sanctitate porro seu gratia beatissimæ Virginis cogitare volenti au dicere, tria essent distinctè proponenda, nempe qualitas, quantitas & plenitudo. Qualitas ejus est, superioris cujusdam ordinis supra omnes alias gratias tam excellens ut minimus ejus gradus excellat supremo gradui cæterarum, *omne desiderabile, ei non potest comparari.* Quantitas verò talis, quæ respondeat dignitati Matris quæ cum aliquo modo sit infinita, ut ait sanctus Thomas, sic gratia & sanctitas non nisi abyssus inscrutabilis, & immensum quoddam mare dici potest; unde hæc sunt præclara S. Augustini: *Maria dignitatis & gratia effectum, nec cor concipere, nec lingua valet exprimere. Ineffabilem enim sanctificationis gratiam quam concipiendus præbuit, conceptus & natus non abstulit, sed auxit: quæ quantum in corpore valuerit Virginis, illi soli notissimum est, qui de ejus natura naturam suscepit quam condidit.*

Plenitudo denique hoc quantitati & qualitati addit, ut nulla fuerit animæ facultas, nulla pars corporis, nulla vitæ actio, nulla uno verbo res capax sanctitatis, quæ ad sanctam spectavit Virginem, cui non infusa fuerit sanctitas tam constanter & effusè ut nihil nisi sanctum toto vitæ decursu egerit, dixerit, cogitarit.

Cant. 4. gitarit. Tota pulchra es amica mea, & macula
non est in te; Nihil profus inordinatum. San-
ctificavit tabernaculum suum Altissimus, Deus
Ps. 45. in medio ejus non commovebitur. In medio ejus,
id est, in corde unde carere vitæ actus ema-
nent & sancti sint. Vel potius in medio cujus-
cunque ejus actionis ut eam dirigat, purificet
& omni sanctitate repleat: Non commovebitur,
id est, nunquam inde recedet, nunquam
deficiet, sancta ubique & semper in omnibus
sicut ipse Deus, non natura sua, sed gratia di-
vinitus communicata & conservata: de cujus
plenitudine quomodo à cæteris differat, vide
in sequenti discursu.

Hoc est autem quod in sanctitatis gloria
dico eximium, hoc est vel maximè quod de
sancta Virgine gloriosum commendetur, non
tam præcisè quod sit sancta qualiter quali-
tate aut quantitate sanctitatis, quàm quod sit
tota sancta, quàm quod nihil profus defue-
rit ad talem sanctitatem quæ maternitati di-
vinæ comperebat, nihil profus in vita ejus
vacuum & inane fuerit, quod non sanctitas
& gratia totum impleverit & meritis cumu-
larit. Et Dominus erat cum ea, & non cecidit
ex omnibus verbis ejus in terram.

At quantumcunque sublimis & singularis
fuisse ejus gratia, si quo in actu vitæ Virgi-
nalis defuisset, si qua in parte corporis, si quo
in motu cordis defecisset, apparuisset lacina
& macula, nec tota pulchra & sancta fuisset,
quod sanè de ejus gloria multum detraheret.
Nunc verò cum dicitur plena, nihil lacuno-
sum, nihil infectum, nihil inane, nihil natu-
rale, nihil ne humanum quidem cogitatur,
sed totum spirituale, totum cæleste, totum
divinum. Quæ certè laus, laudis ipsius est
gloria, seu ipsius corona gloria, id est, extre-
mum quo humana creatura possit ascendere.

Sicut aurum quantò est purius, tantò est
pretiosius, sicut Angelus quantò magis est in-
corporeus, eo magis est spiritus & excellen-
tioris naturæ, sicut & ipse Deus quantò est
simplicior, & ab omni corpore, seu accidente
remotior, tantò est in sua natura perfectior;
sic planè de quovis homine cujus perfectio
est quàm proximè ad Angelos aut ad ipsum
Deum accedere, tantò magis eò promoveretur,
quantò magis totus evadit spiritualis, non per-
Rom. 8. mutatione sua corporalis substantia, sed muta-
tione vitæ & morum, ut ait S. Paulinus in illud
Apostoli, In carne non estis, sed in spiritu.

Hoc laboramus errore, inquit præclare Seneca, sic nobis imponitur, quod neminem aestima-
mus eo quo est, sed adjicimus illi ea quibus ador-
natus est. Atqui cum voles veram hominis aesti-
mationem inire & scire qualis sit, nudum inspicere,
ponat patrimonium, ponat honores, & alia for-
tuna mendacia, corpus ipsum exuat, animum
intuere, qualis quantusque sit, alieno an suo ma-
gnus. Nos verò in sublimiore instituti schola,
dicamus etiam, animum ipsum quodammodo
exuendum esse, quantum quidem ad natura-
lem spectat statum & ordinem, inspiciendus
est qualis quantusque sit in supernaturali statu
& ordine, & tantò demerit magis aesti-
mandus & prædicandus, quantò magis in eo
purius & sincerius erit statu, nulla ut rei cu-
jusquam inferioris permixtione depravetur.

Sic autem perfectè pura & tota spiritualis
dicitur sancta Virgo, cum plena gratia dicitur,
quasi diceretur nihil in ea posse aliud in-
veniri, quod non in gratiam transierit, quod
non in se gratia transmutavit, sicut ignis fer-
rum sic ignefacit, ut non ferri quidem natu-
ram destruat, sed suas illi qualitates ita com-
municet ut in ignem ferum transivisse vi-
deatur.

Hoc probè intellexit sanctus Ambrosius,
cum explicaret illa verba sancti Joannis de
beatissima Virgine Matre sibi à Domino data
in matrem, Et accepit eam discipulus in sua. In exhort.
QUID est, inquit, in sua, cum reliquerit patrem ad Virginem.
& Christum sequutus sit: aut quomodo in sua,
cum ipsi Apostoli dixerint, ecce nos reliquimus
omnia & secuti sumus te? Quæ sua habebat Io-
annes, qui mundana & secularia non habebat
quia de mundo non erat? Bonus verbi sapientia-
que possessor, bonus præceptor gratia. Audite quæ
Apostoli à Christo acceperunt, accipite, inquit,
spiritum sanctum. Neque enim mater Domini
Iesu, nisi ad possessionem gratia demigravit, ubi
Christum habebat habitaculum. Hæc Ambrosius
doctè & acutè; ait Cardinalis Toletus, Beata In Ioan.
enim Virgo inter spiritualia bona maximè puta-
tur quæ Apostoli non reliquerunt, sed acceperunt;
in temporalibus pauperrimi, sed in spiritualibus
ditissimi.

O qui sciret pretium gratiæ, o qui sciret
longam illam & prope infinitam distantiam,
quæ intercedit inter naturæ opus & gratiæ:
quantū illud stuperet in Virgine Matre, quod
nullum nisi opus gratiæ toto in vitæ decursu
ediderit: & quantum in cæteris hominibus

miraretur, quod vix ullum eorum opus sit gratiæ, vix ullum quod naturæ non sit & naturæ corruptæ?

Superest ut de spirituali nostra utilitate inde potissimum permanante consideremus. Quod quidem erit facillimum agnoscere si duo hæc principia satis per se nota præsupponas. Primum est, ad spirituale profectum in primis valere solidum cultum & sinceram pietatem in Beatissimam Virginem, cui hæc propterea Sapientiæ voces communi cõtius Ecclesiæ sensu conveniunt, *Qui me invenerit, inveniet vitam, & hauriet salutem à Domino.*

Prov. 8.

Eccles. 24.

*IN me gratia omnis via & veritatis: in me omnis spes vita & virtutis. Qua de re infra fusius. Alterum est, hunc solidum cultum & sinceram pietatem non posse melius institui quàm si pro nostra quique vocatione studeamus illam imitari, sicut ipsa nos invitat; *Beati qui**

Prov. 8.

Serm. 2.

super mis-

sus.

custodiunt vias meas, & sanctus Bernardus expressè monet; ut impetres ejus orationis suffragium, non deseras conversationis exemplum.

Quibus sic præsuppositis, nihil ad imitationem aprius aut convenientius proponi potest quàm illa sanctitatis plenitudo sic declarata, per omnes vitæ degendæ partes. Quid enim imitemur in ejus gratiæ qualitate vel quantitate quam nulli hominum aut Angelorum fas est non modò adæquare, sed nec æmulari? At verò plenitudinem ejus sanctitatis & gratiæ sic possumus & debemus imitari, ut secundum gratiam nobis communicatam non uni aut alteri solùm virtuti vacemus, sed omnibus universim. Nec aliquibus duntaxat virtutum actibus aut aliquo tantum tempore, vel loco, vel motivo, sed ubique, semper, & eodem quo illa sine ac proposito, intèdamus, invigilemus, insensescamus, & immoriamur universæ virtutis studio, nulla ut prorsus ex

Eccles. 14.

parte defraudemur à die bonas & particula boni doni nos non praterent.

Ephes. 3.

Hoc est eam imitari, hoc est illi esse additum, hoc est illi esse carum; hoc est in via esse ad profectum, hoc est impleri in omnem plenitudinem Dei, quod optabat Apostolus, id est, quantum ipse Deus velit; hoc est quod agebat S. Bernardus, *ne deseras ejus conversationis exemplum.* Non dicit ejus contemplationis, non ejus zeli & ardentissimæ charitatis, quæ fortè essent sublimiora, sed *conversationis*, id est, retum in tuo vitæ statu agendatum

spiritualium industrias, nihil ut agatur perperam, improvidè, negligenter, otiosè, sed omnia honestè, ordinate, in spiritu, ex virtute & ratione superiori; Quid justius? Quid rationabilius? Sed expendenda sunt sancti Abbatis verba, *ne deseras ejus exemplum.* Id est, ubique, semper, in omnibus. In hoc enim uno sita est plenitudo gratiæ ut ad omnia se extendat ne cuiquam nostrum dicatur: *Non Apoc. 3. invenio opera tua plena coram Deo: Sed potius, Consummatus in brevi, explevit tempora multa Sap. 4. ta, placita enim erat Deo anima illius.* Certè si est placita Virgini, erit & Deo: placebit verò Virgini, si virginitatem illam, quæ est actionum integritas, servet, sicque non recedet ab ejus conversationis exemplo.

III. PUNCTUM

Sic ergo quod cuique magis ex Virgine Matre proponi debet, est ejus Sanctitas, non sic quidem proposta, ut qualis quantaque fuerit, subtilius enaretur, sed quam fuerit integra, plena & perfecta, non in habitu solo, sed in actu simul & opere, seu potius in tot gratiæ & sanctitatis actibus, quot ejus vitæ fluxerunt dies, quot fuerunt horæ, & momenta, quibus omnibus & singulis præsidebat gratia, dominabatur virtus, & imperabat sanctitas. Consideravit semitas domus suæ, & panem otiosus Pr. 31. non comedit.

Sic enim primò intelligitur quàm fuerit digna Mater Dei, quo uno titulo quidquid ad ejus gloriam dici potest, continetur. Deinde verò, quod aliud est in his nostris querendum exercitationibus, apparebit quid fructus inde colligi, quid spiritualis emolumentum possit in vitam & mores redundare. Nam quando hoc unum esset, quod ommissis ceteris, quæ humana sunt & naturalia, de Virgine Matre hoc vel maximè prædicatur, quod sit sancta, quod sit experta omnis culpæ, & totius virtutis Domina, quod unum hoc in toto vitæ decursu agat, ut bene in omnibus agat: certè sit evidens, quid sit in rebus verè boni aut mali: & quàm longè fallantur homines, qui dicunt malum bonum: & bonum malum. *Is. 5.* Quis enim dubitet, si hæc divitiæ & delicia, quæ in præcipuis ponuntur bonis, verè essent bona, quin eorum partem bonorum non contemnendam Christus communicasset Matri? Aut si paupertas talè esset malum, quale sibi fingunt

gunt homines, cur malum hoc non avertisset a suis Deus! Nunc vero cum unum malum quod est peccatum a sacra Virgine Deus avocavit; & in eam, unum bonum quod est gratia sive sanctitas, plena manu congesserit: quis non discat aliter de rebus judicare quam mundus judicet: & de bono ac malo sentire aliter quam caro sentiat?

Hoc autem qui perfecte didicerit, atque in quotidianam praxim adduxerit, nam is proficiet & jam multum profecerit, cum is incarnandi Verbi præcipuus finis fuerit. Hoc est scilicet quod Propheta prædixit: *Ecce Virgo concipiet, & pariet filium, & vocabitur nomen ejus Emmanuel: Butyrum & mel comedet ut sciat reprobare malum, & eligere bonum.* Id est, sic nobiscum erit Deus, in illo Virginis filio, ut ille Virginis filius sit simul Deus & homo. Atque ut appareat manifestius quod naturale & humanum corpus habeat, nutrietur & crescat illis alimentis, quæ infantibus in Judea subministrantur. Et sicut dum erit infans, ipso gustu sciet quid sit bonum & suave palato, vel quid malum & amarum: ita per hanc ip-

sam experimentalem scientiam cognoscat, & procedente ætate cognoscendum mundo dabit, quid sit in aliis rebus omnibus verè bonum & malum. Nam hoc ipso, quo ex malis omnibus, in se & in matre sua, solum peccatum reprobat, hoc solum esse malum docebit. Et dum ex omnibus bonis, sola illa quæ sunt spiritualia & divina sibi & matri præcliget, hæc sola verè esse bona, declarabit. O verè arborem scientiæ boni & mali, reparatricem funestæ illius, quæ primum delusit hominem.

Atque hinc forte dictum à sancto Petro Chryologo de illa Virginis gratia: *Hæc est gratia quæ dedit cælis gloriam, terris Deum, fidem gentibus, finem vitiis, vitam ordinem, moribus disciplinam.* Nempe ut si velimus, sic possimus ordinare vitam. Atque ut velimus, hoc unum nobis in colenda & imitanda Virgine proponamus: hoc uno nos ab illa diligendos & in spiritualem nostrum profectum dirigendos cogitemus, sicque illi ex intimo dicamus corde. *Trabe me: post te curremus in odorem unguentorum tuorum.*

Serm. 143.

Cant. 1.

DE NECESSITATE VIRGINIS MATRIS ad Salutem.

Ecce concipies in utero, & paries filium. Luc. 1.

VERITAS PRACTICA.

Non tam sibi quam nobis, Christus elegit Matrem.

Sensus & Ratio est, quod si non ita erat necessaria Christo mater ut esset Salvator noster, quam necessaria nobis est ut salvi simus: verè dici potest, quod non tam sibi quam nobis, Christus elegit matrem.

Sed non ita erat necessaria Christo mater, ac nobis. Ergo non tam sibi quam nobis, Christus elegit matrem: unde profecto constabit quantum illi debeamus Matri.

I. PUNCTUM.

Legationis Angelicæ hoc erat præcipuum caput, ut dum intelligeret Virgo se electam in filii Dei matrem, huic electioni consentiret, & mox Verbum in ea Caro fieret.

*Virgo regia Davidica stirpis eligitur, inquit sanctus Leo, quæ sacro gravidanda sætu, divinam humanamque prolem prius conciperet mente, quam corpore. Et ne superni ignara consilii ad insidiosos parveret effectus, sic enim aptius videtur legendum quam, affatus, quod in ea operandum erat à Spiritu sancto, colloquio discit angelico. Nec damnum credi pudoris, Dei Genitrix mox futura. Rectè autem & acutè S. Petrus Chryologus, ad hæc Angeli verba: *Ecce concipies in utero.* PROPTER reverentiam dixisse suffecerat, CONCIPIES: quod exaggerat IN VTERO, quid est: *Ut conceptus esset veritas non figura: ut partus esset proprietas non imago: ut sicut de Deo vero, Deus verus natus est, sic de vero conceptu, veritas humani corporis nasceretur. In oru Christi, fratres, humani corporis injuria sublata est, non natura, nec est creatura delecta, sed culpa damnata. Est ergo hæresis quæ Christum ærium corpus assumpsisse mentitur, nec habuisse carnem, sed hominem simulasse confingit.**

Serm. 1. de

Nativit.

Dom.

Serm. 144